

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Agricola

ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΤΗΝ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΤΗΝ ΑΛΙΕΙΑ

Το «φάντασμα» του Τσέρνομπιλ στοιχειώνει συνεταιρισμούς

**Αυξήθηκε κατά 20% στην κρίση
η παραγωγή κρέατος πουλερικών**

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: Επένδυση που αλλάζει κατηγορία σε αγρότες και επιχειρήσεις η πιστοποίηση Σελ. 22

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΟΣΔΕ

Στο παρά πέντε
δύο στους τρεις
παραγωγούς

Σελ. 12

ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Η μείωση
της χρήσης τους
«ρίχνει» τις αποδόσεις

Σελ. 16

Α. ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ

Η διαδρομή
της νοθείας
της φέτας

Σελ. 20

ΚΑΡΟΤΟ

Χαμηλές τιμές
και υψηλό κόστος
παραγωγής

Σελ. 54

Πιστοποίηση: επένδυση που αλλάζει κατηγορία σε αγρότες και επιχειρήσεις

Αυξημένες απαιτήσεις από την αγορά, λόγω της ανάδυσης νέων προτύπων.

Ως προαπαιτούμενο για να φτάσουν σε μεγάλες αλυσίδες του λιανεμπορίου του εξωτερικού και να έχουν ένα επιπλέον ανταγωνιστικό πλεονέκτημα κατά τις εξαγωγές των προϊόντων τους στην παγκοσμιοποιημένη κοινότητα αντιμετωπίζονται από τους παραγωγούς, αλλά και από τις επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα, εδώ και πάνω από μία δεκαετία, οι πιστοποιήσεις.

Πλέον, οι Έλληνες παραγωγοί καλούνται να αλλάξουν τρόπο οργάνωσης των εκμεταλλεύσεών τους, ώστε να είναι συμβατές με τις επιταγές των σύγχρονων καταναλωτών, οι οποίοι αναζητούν προϊόντα που παράγονται με βάση ποιοτικά και ασφαλή πρότυπα, και από εργαζομένους που τηρούν ορθή μεταχείριση, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Ως προς αυτή την κατεύθυνση οι πιστοποιήσεις μπορούν να δείξουν στους παραγωγούς τον καλύτερο δυνατό τρόπο οργάνωσης της εκμετάλλευσής τους, που να είναι κοντά στα νέα αυτά πρότυπα και απαιτήσεις.

Στις μέρες μας γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι το ανταγωνιστικό και απαιτητικό περιβάλλον της διεθνούς αγοράς δημιουργεί αυξημένες απαιτήσεις από όλους όσους συμμετέχουν στην αλυσίδα παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας αγροδιατροφικών προϊόντων. Η πιστοποίηση – με βάση διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας – των αγροτικών προϊόντων αποτελεί εκ των ων ουκ άνευ συνθήκη για την εξωστρέφεια του αγροδιατροφικού κλάδου της χώρας.

Ακολουθούν ορισμένα παραδείγματα εταιρειών που ασχολούνται ενεργά με τις πιστοποιήσεις στον αγροδιατροφικό κλάδο και στελεχώνονται από ανθρώπους με πολυετή εμπειρία και εξειδικευμένα τεχνογνωσία.

TÜV HELLAS:
Υπηρεσίες επιθεώρησης και πιστοποίησης με διεθνές κύρος
Όσον αφορά τα αγροτικά προϊόντα, «από το 2002 η TÜV HELLAS προσφέρει υπηρεσίες επιθεώρησης και πιστοποίησης σύμφωνα με πρότυπα πιστοποίησης ολοκληρωμένης διαχείρισης στον

αγρό και από το 2010 σύμφωνα με τους κανόνες πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων», όπως μας ενημερώνει ο Γιώργος Νικολάου, γεωπόνος Msc, υπεύθυνος Agrisystems του Γραφείου στην Κρήτη της TÜV HELLAS (TÜV NORD).

«Επιπλέον, η TÜV HELLAS είναι πρωτοπόρος στις αξιολογήσεις επιχειρήσεων με βάση ιδιωτικές προδιαγραφές μεγάλων αλυσίδων του λιανεμπορίου, συλλογικών φορέων, αλλά και περιφερειακών σχημάτων πιστοποίησης. Η δραστηριότητα της εταιρείας επεκτείνεται όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε χώρες του εξωτερικού. Το γεγονός αυτό τεκμηριώνει την αναγνώρισή της πέρα από τα σύνορα, αλλά και την υπεραξία των πιστοποιητικών της TÜV HELLAS», τονίζει στο Agricola ο κ. Νικολάου.

Για τα πλεονεκτήματα της πιστοποίησης ο κ. Νικολάου αναφέρει τα εξής:

Προσφέρει στον παραγωγό αρχικά την αναγνώριση του σήματος και του πιστοποιητικού της, γεγονός εξαιρετικά σημαντικό στην παγκοσμιοποιημένη αγορά στην οποία απευθύνονται τα αγροτικά προϊόντα.

Η διεθνής εμπειρία των στελεχών της TÜV

HELLAS, αλλά και η σφαιρική γνώση των διεθνών κανόνων παραγωγής τροφίμων, αποτελούν εργαλεία ανάπτυξης για τους παραγωγούς, μια και δίνουν τη δυνατότητα συνεχούς βελτίωσης των διαδικασιών παραγωγής.

Η στενή παρακολούθηση των αλλαγών όσον αφορά τις απαιτήσεις πιστοποίησης της διεθνούς αγοράς δεν επιτρέπει στον παραγωγό να «μένει πίσω» από τις εξελίξεις.

Παράλληλα, ο ίδιος επισημαίνει ότι «μετά από τόσα χρόνια εφαρμογής των συστημάτων ποιότητας στον αγροτικό τομέα, είναι λάθος να "υπόσχεται" κάποιος άμεσα οικονομικά οφέλη από την πιστοποίηση». «Η πιστοποίηση είναι πλέον προαπαιτούμενο για να απευθυνθείς σε συγκεκριμένες αγορές, όπως π.χ. αλυσίδες του λιανεμπορίου.

»Για παράδειγμα, δεν είναι δυνατόν να εξαγεις φρέσκα κηπευτικά σε χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, εάν αυτά δεν φέρουν τις απαραίτητες πιστοποιήσεις από έναν εγκεκριμένο οργανισμό. Έτσι λοιπόν, είναι ξεκάθαρο ότι το πιστοποιητικό είναι προϋπόθεση για να μπει σε κάποιες αγορές, χωρίς αυτό να σημαίνει απαραίτητα μεγαλύτερη κερδοφορία για τον παραγωγό, αλλά να του εξασφαλίζει την ομαλή διάθεση του συνόλου της παραγωγής του», προσθέτει ο κ. Νικολάου.

Τρόπος οργάνωσης της εκμετάλλευσης

Μέσα από το σύστημα πιστοποίησης και τις διαδικασίες αυτές ο παραγωγός που το εφαρμόζει (συνειδητά ή από ανάγκη) έχει την ευκαιρία να οργανώσει την εκμετάλλευσή του, να περιορίσει το κόστος παραγωγής βελτιώνοντας μεθόδους και αποφεύγοντας λάθη που θα οδηγήσουν στην «απώλεια» ενός πελάτη. Αυτό τονίζει ο κ. Νικολάου, υπεύθυνος Agrisystems στην Κρήτη της TÜV HELLAS.

«Το κόστος παραγωγής δεν θα πρέπει να το βλέπουμε μόνο ως οικονομικό συντελεστή. Υπάρχει το περιβαλλοντικό κόστος, αλλά και το κόστος της υγείας του παραγωγού, του εργαζομένου στη γεωργική εκμετάλλευση και του καταναλωτή. Σε όλα τα παραπάνω η πιστοποίηση έχει συνεισφέρει τα μέγιστα τα τελευταία χρόνια. Μπορώ να αναφέρω, για παράδειγμα, τη χρήση μέσων ατομικής προστασίας από τους παραγωγούς που συμμετέχουν στα συστήματα πιστοποίησης, τη βελτίωση στη χρήση των γεωργικών φαρμάκων, αλλά και την εξάπλωση των εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας, π.χ. με την εξαπόλυση ωφέλιμων εντόμων και την υιοθέτηση πρακτικών που βελτιώνουν τις συνθήκες καλλιέργειας και περιορίζουν τη ζημία από τους εχθρούς και τις ασθένειες. Στην περιοχή δραστηριότητάς μου, στην Κρήτη, στα θερμοκήπια, που αποτελούν "μικρά εργοστάσια" παραγωγής τροφίμων, εφαρμόζονται πλέον σύγχρονες μέθοδοι φυτοπροστασίας, που σε μεγάλο βαθμό στηρίζονται σε φυσικούς εχθρούς, και σκευάσματα χαμηλής επικινδυνότητας για τον χρήστη, το περιβάλλον και τον καταναλωτή.

»Πριν λοιπόν αποφασίσουμε ποιο είναι το οικονομικό όφελος από την πιστοποίηση, θα πρέπει να συνυπολογίσουμε, πέρα από την τιμή του προϊόντος, και το κόστος της ρύπανσης του περιβάλλοντος, αλλά και το κόστος της υγείας παραγωγών και καταναλωτών. Ασυνείδητοι παραγωγοί φυσικά και υπάρχουν ακόμη. Θεωρώ ότι κανένας ελεγκτικός μηχανισμός δεν μπορεί να τους απομονώσει, παρά μόνο η ίδια η αγορά με αυτοκάθαρση», περιγράφει αναλυτικά στο Agricola ο κ. Νικολάου.

Εργαζόμενοι και περιβάλλον σε πρώτο πλάνο

Ως αποτέλεσμα των ραγδαίων εξελίξεων σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως η αύξηση των τιμών των καυσίμων και των πρώτων υλών για την παραγωγή εφοδίων, το ρωσικό εμπάργκο, οι αυξημένες μεταναστευτικές ροές, οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις, δεν θα μπορούσε να μην επηρεαστεί και ο πρωτογενής τομέας και να απαιτηθούν αλλαγές ή και προσθήκες στο κομμάτι της πιστοποίησης των αγροδιατροφικών προϊόντων.

Έτσι, σε ερώτημά μας για το τι έχει αλλάξει τα τελευταία 3-4 χρόνια στο κομμάτι της πιστοποίησης των αγροδιατροφικών προϊόντων ο κ. Νικολάου αναφέρει σχετικά: «Πολύ πρόσφατα οι αλυσίδες του λιανεμπορίου απαίτησαν από τους προμηθευτές τους να διασφαλίσουν ότι οι εργαζόμενοι για την παραγωγή των προϊόντων τους τηρούν "ορθές μεταχειρίσεις", από τον τρόπο πρόσληψης και πληρωμής μέχρι την παροχή κατάλληλων καταλυμάτων διαβίωσης και ασφαλούς μεταφοράς στον αγρό.

»Οι κανόνες πιστοποίησης όλων των παραπάνω είναι συγκεκριμένοι, αλλά η εφαρμογή τους από χώρα σε χώρα σαφώς διαφέρει και επηρεάζεται από τις εκάστοτε συνθήκες και τη νομοθεσία.

»Στην Ελλάδα, με το πλήθος των μεταναστών που εργάζονται στους αγρούς, με δεδομένη την πολυπλοκότητα του ασφαλιστικού και του φορολογικού συστήματος, οι παραγωγοί αναζητούν με αγωνία νόμιμους εργάτες στους οποίους θα μπορεί να γίνει η πληρωμή με τρόπο που να τεκμηριώνει έξοδα για τη φορολογική τους δήλωση.

»Σε κάποιες περιοχές αυτοί οι εργάτες είναι δυσεύρετοι. Το αν ο εργάτης αυτός τηρεί βασικούς κανόνες υγιεινής ή γνωρίζει το αντικείμενο εργασίας περνά σε δεύτερη μοίρα. Επίσης, η περιβαλλοντική ευαισθησία των καταναλωτών οδηγεί σε κανόνες που αφορούν στις εκπομπές αερίων που επιβαρύνουν την ατμόσφαιρα και οδηγούν σε απαιτήσεις αναφορικά με τον περιορισμό ή και τον εκμηδενισμό τους. Τέτοιου είδους πιστοποιήσεις θα κληθούν να έχουν όσοι επιθυμούν να παράγουν προϊόντα για τους παραπάνω καταναλωτές».

Επίσης, ο ίδιος προσθέτει ότι: «Τα ήδη υπάρχοντα σχήματα πιστοποίησης γίνονται ολοένα και πιο αυστηρά. Τα σημεία ελέγχου για το νερό άρδευσης και ψεκασμού αυξάνονται συνεχώς,

«Δεν είναι δυνατόν να εξαγεις φρέσκα κηπευτικά σε χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, εάν αυτά δεν φέρουν τις απαραίτητες πιστοποιήσεις από έναν εγκεκριμένο οργανισμό».

π.χ. προέλευση νερού, εργαστηριακές αναλύσεις πριν από τη χρήση του, εξοικονόμηση νερού με σύγχρονες μεθόδους άρδευσης, πρόγνωση των αναγκών σε νερό και βελτιστοποίηση της χρήσης του είναι πλέον στοιχεία στα οποία ο παραγωγός πρέπει να αξιολογηθεί θετικά για να λάβει την πιστοποίηση. Όροι όπως η απάτη στα τρόφιμα και η πρόληψη για αποφυγή δολιοφθοράς ακούγονταν ως “χολιγουντιανές ατάκες” έως τώρα, αλλά πλέον αποτελούν απαραίτητα σημεία ελέγχου για τα πρότυπα πιστοποίησης διεθνούς αναγνώρισης».

Ανάλογο με τις απαιτήσεις της αγοράς το κόστος

Σε σχετικό ερώτημά μας για το κόστος των πιστοποιήσεων ο κ. Νικολάου σημειώνει χαρακτηριστικά: «Αποτελεί τις περισσότερες φορές το πρώτο ερώτημα του παραγωγού πριν από την έναρξη της εφαρμογής κάποιου συστήματος πιστοποίησης. Δεν μπορώ να τον κατηγορήσω. Πρέπει όμως να έχει πάντα υπόψη ότι και εδώ ισχύει ο κανόνας “ό,τι πληρώνεις παίρνεις”. Η αγορά έχει πλέον ωριμάσει και είναι σε μεγάλο βαθμό ικανή να αναγνωρίζει την ποιότητα της πιστοποίησης. Επιπλέον, ο έλεγχος για την πιστοποίηση έχει μεταξύ άλλων στόχο να καταστήσει την επιχείρηση έτοιμη για άλλους ελέγχους, π.χ. από αρμόδιες αρχές, πελά-

τες κ.λπ. Επομένως, η πλήρης επιθεώρηση για την πιστοποίηση μπορεί να είναι επίπονη και κοστοβόρα. αλλά τελικά είναι προς το συμφέρον της επιχείρησης.

«Ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, το κόστος της πιστοποίησης περιλαμβάνει την αμοιβή του προσωπικού που θα αναλάβει την εφαρμογή των διαδικασιών πιστοποίησης, την αμοιβή του εξωτερικού συνεργάτη που θα “στήσει” το σύστημα και θα προετοιμάσει την επιχείρηση για την πιστοποίηση, το κόστος για την επιθεώρηση από τον οργανισμό πιστοποίησης και άλλα κόστη, όπως π.χ. για βελτιώσεις υποδομών και για εργαστηριακές αναλύσεις νερού, εδάφους, προϊόντων κ.λπ. Επιπλέον το κόστος διαφοροποιείται ανάλογα με το πρότυπο που θα εφαρμοστεί. Γι’ αυτό είναι πολύ σημαντικό κάποιος να έχει κατανοήσει έγκαιρα τις απαιτήσεις της αγοράς στην οποία απευθύνονται τα προϊόντα του και έτσι να αναζητήσει την πιστοποίηση σύμφωνα με το αντίστοιχο πρότυπο. Αυτό θα περιορίσει σημαντικά το κόστος».

Τέλος, ο ίδιος στέκεται σε δύο βασικά προβλήματα που συναντούν συνήθως οι αγροτικές επιχειρήσεις και οι παραγωγοί κατά τη διαδικασία της πιστοποίησης και έχουν να κάνουν με τα παρακάτω:

Σημαντικό πρόβλημα αποτελεί το γεγονός ότι ο παραγωγός ή η αγροτική επιχείρηση δεν

έχουν συγκεκριμένες συνεργασίες με τους πελάτες τους (συμβολαιακές σχέσεις), με αποτέλεσμα πολλές φορές να μην είναι σε θέση να συγκεκριμενοποιήσουν τα πιστοποιητικά που χρειάζονται. Έτσι, προχωρούν σε μεγάλο αριθμό πιστοποιήσεων που σημαίνει μεγάλο κόστος εγκατάστασης και εφαρμογής των συστημάτων.

Οι συχνές αλλαγές στα πρότυπα πιστοποίησης και η προσθήκη νέων απαιτήσεων προβληματίζουν τους παραγωγούς, που χρειάζονται χρόνο και κάποιες φορές και χρήμα για να προσαρμοστούν έγκαιρα.

«Στον πρωτογενή τομέα, αδυναμία αποτελεί και ο πολυτεμαχισμός των εκμεταλλεύσεων, μια και δυσκολεύει την ομοιόμορφη εφαρμογή των απαιτήσεων σε όλα τα σημεία παραγωγής. Επίσης, είναι σίγουρο ότι οι παραγωγοί χρειάζονται συνεχή εκπαίδευση ώστε να είναι σε ετοιμότητα να αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις των εποχών.

«Και για να μην παρεξηγηθώ, δεν εννοώ απαραίτητα εκπαίδευση σε χιλιοειπωμένα και πλέον αυτονόητα θέματα, αλλά σε μεθόδους και πρακτικές παραγωγής που θα οδηγούν σε προϊόντα που από τη μια θα αναδεικνύουν την ποιότητά τους και από την άλλη θα ικανοποιούν το σύνολο των απαιτήσεων του πελάτη τους», καταλήγει ο κ. Νικολάου, υπεύθυνος Agrisystems στην Κρήτη της TÜV HELLAS.

Σημειώνεται ότι η TÜV HELLAS (TÜV NORD) αποτελεί πρωτοπόρο Φορέα Επιθεώρησης, Πιστοποίησης και Εκπαίδευσης, μέλος του Γερμανικού Οργανισμού TÜV NORD GROUP. Σημειώνεται ότι στην Ελλάδα δραστηριοποιείται από το 1987, παρέχοντας ανεξάρτητες υπηρεσίες Επιθεώρησης και Πιστοποίησης σε όλο το φάσμα των επιχειρήσεων, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα, στους τομείς της Τεχνολογίας, της Ποιότητας, της Ασφάλειας, της Ενέργειας και του Περιβάλλοντος.

Foodcare: Πολύτιμος ο ρόλος του συμβούλου ποιότητας

Η αγορά ζητάει πιστοποιητικά που είναι αναγνωρισμένα από τη διεθνή πρωτοβουλία των κορυφαίων βιομηχανιών τροφίμων GFSI (Global Food Safety Initiative). Αυτό τονίζει στο Agricola ο Θεόδωρος Αρβανίτης, συνιδιοκτήτης της εταιρείας FoodCare AgroData (Δημήτριος Οικονόμου & ΣΙΑ Ο.Ε.), η οποία δραστηριοποιείται στην ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης, καθώς και ασφάλειας τροφίμων σε όλο το πεδίο της διατροφικής αλυσίδας στη Δυτική Ελλάδα. Όπως εξηγεί ο ίδιος, πρόκειται για αποδεκτά πιστοποιητικά από τις μεγαλύτερες αλυσίδες σούπερ μάρκετ στον κόσμο, που συμμετέχουν σε αυτή την πρωτοβουλία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο GFSI πραγματοποιεί αξιολόγηση των γνωστών προτύπων ασφάλειας των τροφίμων, καθώς και των προτύπων Ορθής Καλλιεργητικής Πρακτικής, έχοντας ως στόχο να εγκρίνει ως αποδεκτά όσα πληρούν τις αυστηρότερες προϋποθέσεις των αγορών του λιανεμπορίου.

«Μέσω του GFSI αξιολογούνται όλα τα πρότυπα τόσο του πρωτογενούς όσο και του δευτερογενούς τομέα. Με το σύστημα αξιολόγησης του GFSI το πρότυπο GLOBAL G.A.P. πλέον είναι αποδεκτό από τις μεγαλύτερες αλυσίδες λιανικής πώλησης σε όλο τον κόσμο. Η αναγνώριση του GLOBAL G.A.P. ως "GFSI Approved" οδήγησε πολλά από τα ιδιωτικά πρότυπα/συστήματα, όπως για παράδειγμα το Tesco NURTURE της βρετανικής αλυσίδας λιανεμπορίου Tesco, κατά κάποιον τρόπο να "συνενωθούν" με το GLOBAL G.A.P. μέσα από τη διαδικασία του

Benchmarking. Το ίδιο έχει πραγματοποιηθεί και με άλλα εθνικά πρότυπα (όχι μόνο ιδιωτικά), όπως π.χ. το China G.A.P. και το Swiss G.A.P. Δυστυχώς, το Agro2, το εθνικό μας πρότυπο, δεν έχει αναγνωριστεί μέσω benchmarking με το GLOBAL G.A.P. και γι' αυτό έχει πρακτικώς αξία μόνο ως προαπαιτούμενο για την υλοποίηση των επιδοτούμενων προγραμμάτων εντός της χώρας. Όμως, παρόλο που το Agro2 είναι ένα εξαιρετικό πρότυπο και από τα λίγα που υπάρχουν με τόσο ισχυρή αγροπεριβαλλοντική κατεύθυνση, δυστυχώς δεν το αναγνωρίζουν οι αγορές του λιανεμπορίου εξαιτίας της απουσίας Benchmarking. Και αυτό συμβαίνει την ώρα που άλλες χώρες, όπως για παράδειγμα η Ελβετία και η Κίνα, έχουν αναγνωρίσει με το GLOBAL G.A.P. τα εθνικά τους πρότυπα», επισημαίνει ο κ. Αρβανίτης.

Ας σημειωθεί ότι το GLOBAL G.A.P. «δένει» και με άλλα διεθνή πιστοποιητικά, όπως το IFS (International Food Standard – Διεθνές Πρότυπο Τροφίμων) και το BRC, μέσα από τη διαδικασία της αξιολόγησης των προμηθευτών που εφαρμόζουν οι εταιρείες συσκευασίας και μεταποίησης.

Σύμφωνα με τον ίδιο, η διαδικασία της πιστοποίησης απαιτεί τα εξής κέντρα κόστους:

- Πιστοποιητικό φορέα
- Εργαστηριακές αναλύσεις (εδάφους, νερού, φύλλων, υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων και μικροβιολογικού φορτίου, κ.λπ.)
- Σύμβουλο ποιότητας, ο οποίος θα αναπτύξει το σύστημα και θα εκπαιδεύσει τον παραγωγό, θα ετοιμάσει τον φάκελο και θα παρακολουθεί τις αλλαγές και τα πρότυπα αν εφαρμόζονται σωστά. Βοηθά τον παραγωγό στο να μάθει την υλοποίηση της εσωτερικής αξιολόγησης (δειγματοληψία, υπολειμματικότητα, κ.λπ.) και παρέχει τεχνικές και γεωτεχνικές συμβουλές.

«Ο σύμβουλος ποιότητας πρέπει να έχει αξιόλογες γεωτεχνικές γνώσεις και σοβαρό υπόβαθρο "πεδίου", δηλαδή των καλλιεργειών. Ακόμη, πρέπει να είναι σε θέση να προτείνει στον παραγωγό πρόγραμμα φυτοπροστασίας, έτσι ώστε τα προϊόντα που θα παραχθούν να είναι συμβατά με τις αυστηρότερες από τη νομοθεσία απαιτήσεις των αγορών. Προχωράει

και σε αναλύσεις ρίσκων για τα υπολείμματα των φυτοφαρμάκων, του νερού, του μικροβιολογικού φορτίου κ.λπ. Οι φορείς πιστοποίησης έχουν το καθήκον αμερόληπτα να επιθεωρούν/ελέγχουν τις αρχές και τις απαιτήσεις του κάθε προτύπου και οι Σύμβουλοι να παράσχουν τις γνώσεις τους τόσο σε επίπεδο προτύπου (π.χ. GLOBAL G.A.P.) όσο και σε επίπεδο πεδίου, βοηθώντας έτσι τον παραγωγό να αντεπεξέλθει στις ανάγκες του πελάτη του», αναφέρει χαρακτηριστικά ο κ. Αρβανίτης.

«Το μυστικό είναι να προσαρμόσουμε το πρότυπο στην παραγωγική διαδικασία, ξεκινώντας από τις τεχνικές στο χωράφι, για να καταλήξουμε σε ικανοποίηση των πελατών μας, είτε αυτοί έχουν το δικό τους πρότυπο είτε απαιτούν το GLOBAL G.A.P. Γι' αυτό πρέπει να γίνεται προσαρμογή του εφαρμοζόμενου συστήματος παραγωγής που υλοποιεί ο κάθε παραγωγός, αλλά με τέτοιο τρόπο ώστε να εκπληρώνονται και οι απαιτήσεις των αγορών ως προς την υπολειμματικότητα, ποιοτικά κριτήρια κ.λπ. Αυτή είναι η διαφορά του "κάνω πιστοποίησή" με το "εφαρμόζω ένα αποτελεσματικό σύστημα το οποίο πιστοποιώ", προσθέτει ο ίδιος.

Δεν αρκεί μόνο το GLOBAL G.A.P.

Στο σημείο αυτό σημειώνεται ότι ήδη μαζί με το GLOBAL G.A.P. η αγορά ζητά όλο και περισσότερο το GRASP. Συγκεκριμένα, το νέο κομμάτι αφορά Στο κοινωνικό αντίκρισμα του συστήματος. Ουσιαστικά εξετάζει κατά πόσο καλύπτονται η υγεία, η ασφάλεια και η ευημερία των εργαζομένων, κατά πόσο υπάρχει υγιές κλίμα εργασίας και τηρούνται τα δικαιώματα των εργαζομένων, όπως αυτά ορίζονται από την εθνική και την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Όσον αφορά την πιστοποίηση βιολογικών προϊόντων ο κ. Αρβανίτης από τη FoodCare AgroData σημειώνει ότι είναι πολύ πιο εύκολη η ανάπτυξη της γραπτής διαδικασίας και της τεκμηρίωσης, αλλά πολύ πιο δύσκολη η διαμόρφωση της φυτοπροστασίας και της θρέψης. «Πρόκληση για την ασφάλεια των βιολογικών προϊόντων αποτελεί ο έλεγχος του μικροβιολογικού φορτίου εξαιτίας της χρήσης οργανικών προϊόντων και κοπριάς, καθώς και της μετα-

